

Heb. 1, 1-4 - preek - NGKE - 3-12-2017

God in ons midden: 4. 'En toen kwam Jezus'

Het verhaal

Ik weet nog dat ik voor het eerst naar de bergen ging.

Wat een indruk maakte dat op mij!

Het overtrof alle verhalen die ik erover had gehoord.

Als ik nu iemand tegen zou komen die me zou vertellen:

'Joh je moet niet naar Zwitserland gaan!'

'Het is er duur!'

'En de haarspeldbochten, dat wil je niet die meemaken'

'En als het er onweert, nou horen en zien vergaat je!'

...

Dan zou ik niet- begrijpend vragen:

'Maar de bergen dan, heb je de bergen dan helemaal niet gezien?'

Alsof iemand het allerbelangrijkste heeft gemist,
zo treffen sommige verhalen je.

*'Er zit geen liefde in dit Oude Testament. Er is geen liefde,
en er is geen vergevingsgezindheid in de eerste vijf Bijbelboeken.
Er is alleen maar haat.'*

God in ons midden: 4. 'En toen kwam Jezus'

Zo zei de schrijver Dimitri Verhulst in het praatprogramma van Pauw.

Ik zag het toen en ik dacht verontwaardigd:

‘Maar God dan. Heb je God dan helemaal niet gezien?’

Alsof hij in de Bijbel gebladerd had, maar het allerbelangrijkste had gemist.

‘Alleen maar haat?

‘ God keek naar alles wat hij had gemaakt en zag dat het zeer goed was. (Gen. 1:31 NBV)

‘Dan zal ik haar niet verwoesten omwille van die tien.’ (Gen. 18:32 NBV)

Alleen maar haat?

‘Je zult niet doodslaan’

De journalist Alain Verheij schreef toen in een reactie:

"Maar voor elk Bijbels racisme, Dimitri en Jeroen, toon ik jullie een God van alle volken.

Voor elk Bijbels seksisme, Dimitri en Jeroen, toon ik een God die oog heeft voor de verdrukte Oudoosterse vrouw. Voor alle Bijbelse haat, Dimitri en Jeroen, toon ik een God van liefde, een God van bevrijding, een God die-er-is."

Zie je, het grote risico van verkeerd met de Bijbel omgaan is dat je het belangrijkste in de Bijbel uit het oog verliest.

Dat alle bijbelwoorden hetzelfde gewicht krijgen.

Dat je geen onderscheid meer kunt maken.

Dat de bijbel een boek met woorden voor je wordt.

Een oud, vreemd, boek zonder boodschap voor vandaag.

Of een naslagwerk waarin alle woorden los van elkaar staan, zonder verband.

Dat zie je Dimitri Verhulst doen, hij pikt er hier en daar eens wat uit en maakt er zijn eigen verhaal van.

Maar hij ziet het verband helemaal over het hoofd.

Het boek blijft over, maar de Hoofdpersoon is er uit verdwenen.

En dus verliest het boek zijn reliëf (Ik bedoel z'n begin, einde, centrum en doel)

De Persoon

Hoe anders deze eerste vier verzen in de Hebreeënbrieff.

Als een slag op een grote gong aan het begin van een toespraak

Als je er een parafraze van maakt,

-in eigen woorden de tekst navertelt,-

dan zou het zo klinken:

“Eerst hadden we het allemaal van horen zeggen.”

Weirde profeten raakten in trance en vertelden ons hun vreemde dromen, vaak onbegrijpelijke visioenen en boodschappen van God.

Diepzinnige, filosofische wijzen, gaven ons hun psalmen en spreuken door.

Plechtige priesters reciteerden voor ons de voorschriften uit Gods wet en voerden in zijn naam rituelen uit:

dierenoffers, voedseloffers en wierook.

Onze voorouders waren er getuige van.

En wij zelf ook nog.

En we merkten wel dat het plechtig en ontzagwekkend was, zo moest God dus ook wel zijn.

Maar echt begrijpen deden we het vaak ook niet.

Totdat we, nu de wereldgeschiedenis ten einde loopt,

-ja broers en zussen, we leven -anders dan wij denken- in reservetijd-

God zelf tegenkomen.

Niet alleen maar zijn boodschappers,
 de aardse: profeten, wijzen of priesters
 of de hemelse: de engelen,
 maar Hemzelf.
 In eigen Persoon.
 Nou ja zijn Zoon!
 Maar die is Gods perfecte spiegelbeeld,
 Gods exacte stempel,
 in zijn gedrag,
 in zijn manier van spreken,
 in zijn wijze van denken
 en in zijn voelen... zijn mee-voelen met ons.

En ineens is het geen boodschap van een verre vorst,
 maar de Koning zelf die ons aanspreekt.
 Persoonlijk.

Kun je dat wel zeggen?
 Is Hij Koning net zoals God?
 Oh ja kijk maar mee (vs. 2-4)
 Hij is er helemaal bij betrokken.
 Hij is door zijn Vader ingezet bij het ontwerpen en maken van deze wereld (2).
 Nadat het fout ging met deze schepping
 -o.a. door ons toedoen hè-
 doet Hij alles om deze wereld te herstellen.
 En dat gaat Hem lukken ook.
 Hij bestuurt mee met God zijn Vader,
 Ja Hij is zelfs degene die onze wereld in stand houdt.
 Zeg maar, alles functioneert vanwege Hem.
 -en niet door ons, zoals wij vaak denken,
 hoewel we natuurlijk wel onze verantwoordelijkheid hebben.
 Maar Hij heeft de macht.
 Hij is zo betrokken bij het bestaan van deze wereld
 dat Hij er meer eigenaar van is dan wie ook.
 Het is niet 'onze' wereld, of die van 'onze kinderen',
 het is die van onze Heer.
 Het is zijn erfdeel.
 En meer dan de ontzagwekkende en machtige engelen als de indrukwekkende Gabriël,
 die Maria de boodschap brengt,
 is Hij de ontzagwekkende en machtige Koning.
 Engelen zijn indrukwekkend, maar toch alleen maar boodschappers,
 die de komst van de veel machtiger koning, Jezus, aankondigen.

Zie je het?
 De Persoon is veel belangrijker dan het boek.
 Het boek is het middel, de Persoon is ons doel.
 Als je op Hém let vallen al die losse woorden op hun plaats
 En vormen samen één verhaal.
 Een verhaal over een schepping die verkeerd liep
 en over God die de mensen bij de hand pakt
 en ons een weer toekomst geeft
 als Hij bij ons op de wereld gaat wonen.
 Samen heet dat in de bijbel: ' de nieuwe hemel en de nieuwe aarde'.

M.a.w. in je bijbellezen moet je ook Jezus volgen, letterlijk.
 ‘Wat vind Jezus hiervan’.
 Hij laat je steeds de echte bedoeling zien.
 Lees bijvoorbeeld in Mat. 5-7,
 hoe Hij Mozes’ wet naar zijn bedoeling uitlegt.
 Zie in zijn levenshouding hoe de ongelijkheid van vrouwen,
 geen wet van God maar een vloek als gevolg van de zonde,
 door Jezus rechtgezet wordt
 Want de Heer Jezus geeft ze hun positie terug,
 zij krijgen de eretaak om als eersten het goede nieuws door te geven.

Bij alles wat je doet moet je Jezus zoeken
 Ook als je ouderling of diaken bent.
 Je kunt soms in de war raken van alle mogelijkheden, meningen en richtingen en alle wensen in
 de kerkelijke gemeente
 Broers, als je op Jezus let vallen veel dingen op de duur vanzelf op hun plek.
 Daarom, Volg Jezus...

Jezus volgen

En hoe werkt dat dan in de praktijk van het bijbellezen?
 Dat je de bijbel niet naar de letter volgt, maar naar de Geest.
 De theoloog Tom Wright maakt dat met een prachtig beeld duidelijk.
 In Engeland heb je veel toneelgezelschappen die hun hele bestaan alleen maar stukken van
 Shakespeare spelen.
 Zo’n gezelschap staat hier ook ieder jaar in Putten op landgoed Schovenhorst (Illyria)
 Ze kennen die stukken en de schrijver ervan door en door.
 ‘Stel, men vindt een onbekend toneelstuk van Shakespeare, dat niet compleet is.
 het vijfde bedrijf is grotendeels verloren gegaan.
 De acteurs kennen de taal en cultuur van Shakespeare en zijn tijd zo goed, dat als zij zich
 verdiepen in de eerste vier bedrijven, zij voor zichzelf het vijfde bedrijf van dit stuk zouden
 kunnen spelen.’
 En toch dicht bij de bedoeling van Shakespeare blijven.

Zo kun je volgens Wright ook begrijpen hoe het verhaal van de Bijbel voor ons gezaghebbend is.
 We hebben vijf bedrijven in het verhaal van de Bijbel. De eerste vier zijn de schepping (1), de val
 (2), Israël (3) en Jezus (4). Het vijfde bedrijf is nog niet af, dat is de geschiedenis van Gods kerk.
 In het Nieuwe Testament vinden we duidelijke aanwijzingen over hoe dat bedrijf afloopt, maar als
 kerk moeten we nu toch zelf al improviserend aan de slag. Dat betekent dat we niet zomaar
 kunnen herhalen wat er in de Bijbel verteld wordt.

Wij leven in een andere periode

In het vierde bedrijf gebeuren er met Jezus dingen die voor het hele drama beslissend zijn: Hij
 sterft en Hij staat op. Wij leven niet in het eerste bedrijf, in een volmaakte schepping. We leven
 ook niet in de tijd tussen de eerste zonde en Abraham. En de rol van Israël mogen we weliswaar
 niet ontkennen, zoals veel christelijke theologie dat wel gedaan heeft, maar we kunnen ook niet
 meer los van Jezus (de Messias van Israël) nadenken over dat volk van God.

Tegelijk blijven die verhalen van groot belang.

Wat daarin leren we God kennen.

Zien jullie het?

We leren in de eerste vier bedrijven God, de bedoeling van het verhaal van God en zijn volk
 kennen, om nu in het vijfde zelf de lijnen door te trekken in ons eigen verhaal met God.

In ons leven -in het vijfde bedrijf- volgen wij de Heer,

naar de bedoeling van God,
zoals wij Hem in de geschiedenis daaraan voorafgaande hebben leren kennen.

Ook in ons bijbellezen volgen we Jezus,
net zoals in ons leven.
En we vragen onze God

*Uw Woord is levend licht
voor ons verduisterd hart;
draagt ons door verleiding heen,
wijst ons steeds Uw pad.
Uw Woord is brood voor onze ziel,
vrijheid voor de slaaf;
geeft ons wijsheid, voedt ons op.
Heer, spreek tot ons vandaag.*

Amen.

(c) Wieb Dijksterhuis, december 2017